

EKOLOGIJOS IR APLINKOS TECHNOLOGIJŲ UGDYMO PROGRAMOS INTEGRAVIMO Į UGDYMO TURINĮ PLANAS 2022 METAMS

PROGRAMOS PASKIRTIS. Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo sampratos paskirtis – apibrėžti savitą mokinių ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo mokykloje sistemą. Samprata apibrėžia ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo tikslą, uždavinius, principus ir pagrindines nuostatas, ugdymo turinio, ugdymo organizavimo ypatumus, mokytojams keliamus reikalavimus. Mokinių ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymas grindžiamas Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Netradicinio ugdymo koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. kovo 5 d. įsakymu Nr. V-299 „Dėl Netradicinio ugdymo koncepcijos patvirtinimo“, atnaujinta Europos Sąjungos tvaraus vystymosi strategija, patvirtinta Europos Vadovų Tarybos 2006 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. 10917/06, Nacionaline darnaus vystymosi strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“, Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“.

PROGRAMOS TIKSLAS. Ugdyti brandžią, turinčią esminių ekologijos ir aplinkos technologijų žinių, gebėjimų, vertybinių nuostatų asmenybę, gebančią savarankiškai pasirinkti tinkamas elgesio strategijas, prognozuoti savo veiklos padarinius aplinkai ir aktyviai veikti, siekiant aplinkos išsaugojimo.

PROGRAMOS UŽDAVINIAI. Siekiama, kad mokiniai:

- nuosekliai įgytų ekologijos ir aplinkos technologijų žinių, gebėjimų, kurių reikia ekologinėms problemoms spręsti.
- ugdytųsi tvirtas mokinio sveikos gyvensenos, aplinkos puoselėjimo vertybines nuostatas, kurios įvairiomis aktyvios veiklos formomis reikštųsi prasmingoje Žemės išsaugojimo ateities kartoms veikloje.
- taptų atsakingais piliečiais, kuriančiais ir puoselėjančiais aplinką, ir įvairiose gyvenimo srityse savo veiklą grįstų darniojo vystymosi principais, humanizmo ir demokratijos vertybėmis, savitarpio supratimu, tarimosi ir susitarimo dvasia.

PROGRAMOS STRUKTŪRA. Mokyklos mokiniai ne tik įgyja žinių ir gebėjimų, padedančių suprasti socialinę, kultūrinę aplinką ir sėkmingai joje veikti, bet ir ugdomi bendrusius gebėjimus, vertybines nuostatas. Įgyvendinant pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas, siekiama:

Ugdymas	Klasės	Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymas	Mokinių pasiekimai
Pagrindinis ugdymas	9-10	Ugdoma mokinių gamtamokslinė kompetencija <i>sąmoningo veikimo lygmenyje</i> , analizuojant gamtos reiškinius, apibendrinant nuosekliai įgytas integralias ekologines, aplinkos technologijų žinias, vertinant ir teikiant pasiūlymus, kai sprendžiamos gamtos apsaugos problemos. Akcentuojamas <i>patirtinis mokymas(is)</i> – regiono aplinkos pažinimas, informacijos rinkimas, problemų sprendimas, <i>aktyvi tiriamoji veikla</i> . Mokiniam padedama sąmoningai vertinti save kaip asmenybę, formuoti <i>atsakingą požiūrį ir elgesį su aplinka</i> .	<p><u>Mokiniai:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> turi vertybines nuostatas: atsakomybę už asmeninį elgesį supančioje aplinkoje, domėjimąsi aktualiomis ekologinėmis problemomis ir jų sprendimo būdais, <i>vykdo aktyvią sveikos gyvensenos įgūdžių sklaidą</i>; geba <i>bendradarbiaujant grupėse, komandose ir savarankiškai planuoti, modeliuoti ir realizuoti tyrimus</i>, naudojami įvairiomis šiuolaikinėmis technologijomis; vykdo tiriamąją veiklą, vadovaudamiesi tyrinėjimo saugos taisyklėmis, laikosi tyrėjo etikos, pristatydami tyrimo išvadas ir rekomendacijas; išmoktas sąvokas, terminus panaudoja tiriamųjų darbų aprašuose, rengiamuose pranešimuose; <i>atlieka ir pristato savarankiškai atliktas aplinkosaugos kūrybines užduotis</i>; geba atlikti praktinius bei tiriamuosius darbus, konsultuodamiesi su ekologijos ir aplinkos technologijų specialistais praktikais ir mokslo atstovais; geba kurti lokalios aplinkos interjero, eksterjero žaliųjų erdvių projektus ir juos įgyvendinti, padedami mokytojų; kritiškai įsivertina gebėjimus tyrinėti, pažinti pasaulį, spręsti problemas.
	5-8	Nuosekliai plečiamos ekologijos ir aplinkos technologijų žinios, mokinių praktinių gebėjimų laukas, remiantis suformuotu emociniu ryšiu, formuojamas atsakingas, gamtą tausojantis elgesys. Akcentuojamas <i>patirtinis mokymas(is)</i> – lokalios aplinkos pažinimas,	<p><u>Mokiniai:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> turi vertybines nuostatas: susiformavusį <i>emocinį ryšį su supančia aplinka</i>, domėjimąsi naujais aplinkos technologijų dalykais, norą aktyviai veikti, rūpinantis savo ir aplinkos saugumu, suformuotus sveikos gyvensenos

informacijos rinkimas, *praktinė tiriamoji veikla*. Mokiniai mokomi analizuoti ekologines problemas, surasti reikiamą informaciją, naudojantis įvairiais informacijos šaltiniais, reflektuoti, vertinti, analizuoti, pradedami diegti *probleminio mokymo(si) būdai bei metodai*. Plėtojami augalų auginimo, priežiūros gebėjimai.

**Pradinis
ugdymas**

1-4

Perteikiami ekologijos žinių pradmenys, suformuojant ekologijos ir aplinkos technologijų brandos pagrindus. Akcentuojamas patirtinis mokymas(is) – artimosios aplinkos pažinimas per pojūčius (jusles), praktinę veiklą. Formuojamas mokinio pozityvus emocinis ryšys – santykis su supančia aplinka, leidžiantis patirti teigiamas emocijas artimiausioje gamtinėje aplinkoje, išgyventi pažinimo džiaugsmą. Mokiniai mokosi sėti, auginti, prižiūrėti sode ir darže augančius augalus, suvokti savo pojūčius, ugdytis gebėjimą žodžiu ir kūrybiniais darbais išreikšti jausmus bei požiūrį į vykstančius gamtoje procesus

įgūdžius;

- *geba tyrinėti* aplinką, modeliuoti ir atlikti tyrimus, bendradarbiaudami grupėse, komandose;
- geba įgytas *teorines žinias struktūrizuoti*, jas taikyti praktinėje veikloje, *išvadas pagrįsti*;
- geba *kelti hipotezes ir formuluoti išvadas*;
- geba apibūdinti artimoje aplinkoje esančių augalų augimo sąlygas, priežiūros ypatybes;
- įvardija artimoje aplinkoje stebimas ekologines problemas, *geba diskutuoti* apie globalines aplinkos problemas, rasti jų sprendimo būdus ir aktyviai dalyvauja ekologinių problemų sprendime, taiko aplinkos technologijas;
- geba *išreikšti asmeninį požiūrį į aplinkosaugos problemas per kūrybines užduotis*;
- supranta aplinkoje vykstančių procesų *priežastis ir pasekmes*, jų tarpusavio ryšius

Mokiniai:

- turi vertybines nuostatas: pozityvų emocinį ryšį su artimiausia supančia aplinka, norą aktyviai veikti, siekiant tausoti, tvarkyti aplinką, kurti gamtos grožį, puoselėti želdinius, prižiūrėti gyvūnus. Suformuojami asmeninės higienos įgūdžiai;
- geba atpažinti artimiausioje aplinkoje sutinkamas ir buityje naudojamas gamtines medžiagas, išmano jų savybes;
- geba pažinti ir tyrinėti gamtinius procesus, išmano tyrinėjimo saugos taisykles ir jų laikosi;
- geba atlikti ir pristatyti nesudėtingas aplinkosaugos kūrybines užduotis;
- moka sėti, auginti ir prižiūrėti sodo, daržo augalus;
- vartoja išmoktas sąvokas ir terminus;
- paaiškina ir vertina savo veiklos rezultatus;
- įvardija kasdienes aplinkosaugos problemas ir, mokytojui padedant, moka rasti jų sprendimo būdus.

BENDRŲJŲ KOMPETENCIJŲ RAIŠKA ĮGYVENDINANT EKOLOGIJOS IR GAMTOS TECHNOLOGIJŲ PROGRAMOS PRIEMONES

Dalyvaudami programos veiklose mokiniai ugdo bendrųjų kompetencijų gebėjimus:

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA			
Medijų raštingumas	Informavimas	Bendravimas	Bendradarbiavimas
Paaiškina informacijos perteikimo būdų (formų) paskirtį bei jų taikymo skirtingiems adresatams ir kontekstams ypatumus.	Tikslingai pasirenka žinių, požiūrių ir vertybinių nuostatų raiškos formas (verbalinę ir neverbalinę), adekvačiai suvokia gaunamą informaciją vertina jos patikimumą.	Analizuoja įvairias bendravimo sąlygas bei esminius veiksnius kuriant socialinius ryšius mokykloje, bendruomenėje ir virtualioje erdvėje, konstruktyviai dalyvauja diskusijoje.	Vertina informavimo etiškumą, konfidencialumą ir poveikį, prieštaringose situacijose siekia kompromiso ir sutarimo, įsipareigoja ir telkia bendrai veiklai.
KŪRYBIŠKUMO KOMPETENCIJA			
Savirefleksija	Įžvalga	Saviraiška	Poveikis
Apibūdina savo santykį su pateiktu objektu (betarpiškai stebimu ar jo informaciniu atvaizdu – tekstu, vaizdo medžiaga, ...), įvardija su juo susijusias savo patirtis ir žinias.	Identifikuoja spręstiną problemą ir(arba) pokyčio poreikį, kaupia įrodymus ir argumentus, išvelgia siekiamą rezultatą (inovaciją), kritiškai vertina realias galimybes bei rizikas; apmąsto kūrinio koncepciją, išvelgia jos raiškos formas, renkasi priemones, kritiškai vertina realias galimybes bei rizikas.	Realizuodama(s) įžvalgą, kuria originalias arba savitai susieja žinomas idėjas, svarsto įvairias kūrinio alternatyvas bei jų atitiktį tikslui, realioms sąlygoms ir vertybinėms nuostatom.	Asmeniškai arba bendradarbiaudamas įgyvendina inovatyvią idėją, vertina, pagrindžia argumentais pasiekto rezultato visuomeninį reikšmingumą ir (tikėtiną) poveikį – socialiniu, ekonominiu, ekologiniu, kultūros, etikos aspektais.
PAŽINIMO KOMPETENCIJA			
Žinios ir supratimas	Mokymasis	Tyrinėjimas	Abstrahavimas
Paaiškina su objektu susijusias pagrindines sąvokas, faktus, įvertina ir įvardija įgytų žinių bei patirties ir naujos mokymosi situacijos prieštarą, kelia klausimus.	Formuluoja mokymosi poreikius, tikslą ir siekiamo rezultato vertinimo kriterijus, tikslingai atrenka, kaupia, analizuoja, sistemina ir apibendrina informaciją, įvertina naudotų šaltinių patikimumą.	Parengia tyrimo strategiją (formuluoja tyrimo tikslą, uždavinius ir hipotezę, pasirenka metodus ir priemones, įvertina jų tinkamumą ir patikimumą), analizuoja, kritiškai vertina tyrimo duomenis, formuluoja ir argumentuoja išvadas.	Pasitelkdamas įvairių mokomųjų dalykų žinias aiškina tikrovės reiškinius ir jų priežastis, atskleidžia skirtingų reiškinių, teorijų ir idėjų sąsajas. Reflektuoja savo kognityvinę veiklą, (įsi)vertina patirtį ir pažangą, mokosi iš klaidų, išsikelia naujus tikslus.

PILIETIŠKUMO KOMPETENCIJA

Teisinis raštingumas

Paaikškina valstybės institucijų ir nevyriausybinų organizacijų veikimo principus ir vaidmenį, atpažįsta daugialypių žmogaus teisių raišką vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu.

Atsakomybė

Ižvelgia, kritiškai vertina ir prisiima atsakomybę už savo elgsenos ir veiksmų pasekmes sau, kitiems žmonėms ir aplinkai, vietos ir pasaulio mastu, argumentuotai pasirenka pažangias alternatyvas.

Darnus vystymasis

Inicijuoja ir įgyvendina darnaus vystymosi ir gyvenimo kokybės gerinimo projektus šeimoje, mokykloje, vietos bendruomenėje, skiria tinkamą dėmesį socialiai pažeidžiamų asmenų poreikiams.

Solidarumas

Darnaus vystymosi požiūriu analizuoja visuomenės ir valstybės raidos procesus, pagrindžia įvairių (kultūros, socialinių, ekonominių, ekologinių) reiškinų lokals ir globalios raiškos tarpusavio priklausomybę ir kiekvieno žmogaus atsakomybę už juos.

SOCIALINĖ IR EMOCINĖ KOMPETENCIJA

Emocinis intelektas

Atpažįsta ir įvardija savo vertybines nuostatas, jausmus ir emocijas, etiškai jas reiškia ir valdo, adekvačiai reaguoja į jautrias, prieštaringas situacijas, įveikia stresą.

Empatija

Atpažįsta ir įvardija kitų žmonių vertybines nuostatas, jausmus ir emocijas, aiškinasi jų kilmę ir priežastis, pripažįsta ir palaiko pozityvius poreikius ir lūkesčius.

Lygiavertės galimybės

Atpažįsta socialinės atskirties, diskriminacijos, patyčių ir smurto raišką, savo elgesiu ir veiksmais kuria palaikančią, emociškai saugią aplinką mokykloje, bendruomenėje, virtualioje erdvėje, padeda jiems atskleisti savo galimybes – motyvuoja, įtraukia į veiklą, prireikus suteikia pagalbą.

Bendrystė

Vadovaujasi visuomenėje pripažintomis vertybinėmis nuostatomis ir elgesio taisyklėmis, kuria pagarbius, dialogiškus tarpasmeninius santykius, konstruktyviai sprendžia konfliktus.

KŪLTŪRINĖ KOMPETENCIJA

Tautinė tapatybė

Atskleidžia tautinės kultūros savitumą bei joje koduojamų idėjų ir prasmų sąsajas su vertybinėmis nuostatomis, analizuoja tradicijų ir naujovių sąveiką šiuolaikinėje visuomenėje (gyvensenoje, socialiniuose santykiuose ir kt.)

Kultūrų įvairovė

Analizuoja skirtingų kultūros sričių lokalius ypatumus ir jų sąveiką globalizacijos sąlygomis, pagrindžia jos pranašumus ir trūkumus, kritiškai vertina populiariosios kultūros reiškinius.

SKAITMENINĖ KOMPETENCIJA

Skaitmeninis turinys

Kuria įvairių formų ir formatų skaitmeninį turinį bei dirba su juo: skaitmeninio turinio paieška, filtravimas (atranka), analizė ir kritinis vertinimas, valdymas, pertvarkymas, integravimas ir kt.

Skaitmeninis komunikavimas

Bendrauja ir bendradarbiauja naudodamiesi skaitmeninėmis technologijomis, atsakingai elgiasi skaitmeninėje erdvėje, laikantis visuotinai pripažinto kompiuterių tinklo etiketo, valdo skaitmeninę tapatybę ir kitą informaciją, saugo savo ir kitų reputaciją internete.

Skaitmeninė sauga

Saugiai naudojasi skaitmeninėmis technologijomis, saugo asmens duomenis bei privatumą skaitmeninėje erdvėje, tinkamai naudoja skaitmenines technologijas siekiant saugoti aplinką.

Problemų sprendimas

Kūrybiškai naudoja skaitmenines technologijas problemoms spręsti. Kritiškai vertina galimus problemos sprendimo variantus, pasirenka skaitmenines technologijas.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS: PROGRAMOS PASKIRTIS, REIKALAVIMAI MOKYTOJUI, INTEGRAVIMO GALIMYBĖS, UGDYMO GAIRĖS, APLINKA

Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo paskirtis – perteikti ekologijos žinių pradmenis, suformuoti ekologijos ir aplinkos technologijų brandos pagrindus. Akcentuojamas patirtinis mokymas(is) – artimosios aplinkos pažinimas per pojūčius, praktinę veiklą. Mokiniai mokosi suvokti savo pojūčius, ugdytis gebėjimą žodžiu ir kūrybiniais darbais išreikšti jausmus bei požiūrį į vykstančius gamtoje procesus.

Savo turiniu, tikslais ir uždaviniais, gebėjimų ugdymu(si) ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymas siejasi su visais mokomaisiais dalykais. Pamokose ir Mokyklos tradiciniuose renginiuose numatomos netradicinės, integruotos pamokos, kuriose įgyvendinami tarpdalykiniai ryšiai. Mokymosi aplinka orientuota į atvirą, ramią, kūrybingą mokinių ir mokytojų veiklą. Skatinamos edukacinės pamokos Akmenės ir kaimyninių rajonų muziejuose, mokinių ir mokytojų gerosios patirties sklaida kitose ugdymo įstaigose.

REIKALAVIMAI MOKYTOJAMS:

- turi tvirtas ekologines, aplinkos tausojimo ir kūrimo nuostatas;
- asmeniniu pavyzdžiu formuoja mokinių ekologines vertybines nuostatas, aktyviai dalyvauja savivaldybės, šalies ir tarptautiniuose ekologijos ir aplinkos technologijų projektuose, akcijose ir kitose veiklose;
- įgyvendina mokyklos filosofiją ir aplinkos technologijų ugdymo tikslus ir uždavinius;
- turi ekologijos ir aplinkos technologijų kompetencijas, geba planuoti, organizuoti ir įgyvendinti ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo turinį;
- geba organizuoti patirtinio mokymo(si) veiklą, taikyti įvairias mokymo formas, organizuoti praktines užduotis, reflektuoti;
- geba iš mokinių bendros asmeninės patirties išskirti konstrukta ir vystyti jo raidą per patirties refleksiją ir emocijų atspindėjimą;
- pasižymi socialinėmis-emocinėmis kompetencijomis: kuria pasitikėjimu ir bendradarbiavimu grįstus santykius, geba užmegzti pozityvų kontaktą;
- nuolat tobulina kvalifikaciją ekologijos ir aplinkos technologijų patirtinio mokymo srityje, geba įsivertinti savo veiklą.

INTEGRAVIMO GALIMYBĖS

Remiantis mokyklos 2021-2023 m. strateginio plano SSGG analize, mokykla turi prielaidas sėkmingam programos įgyvendinimui ir integracijai į visus mokomuosius dalykus.

EKOLOGIJOS IR APLINKOS TECHNOLOGIJŲ TEMŲ INTEGRAVIMAS Į UGDYMO TURINĮ

Pradinio ugdymo programoje integruojama **ne mažiau kaip 20 proc.**, pagrindinio ugdymo programoje **ne mažiau kaip 35 proc.** projektinių, praktinių, tiriamųjų veiklų.

Organizuojant edukacines veiklas, į dalykų turinį integruojamos šios temos:

Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo sritis	Tema	Klasė	Dalykai į kuriuos integruojama
<u>1. Ekologija ir aplinkosauga</u>	Visa, kas gyva – auga, juda, keičiasi	1-4	Pasaulio pažinimas, dailė, etika, matematika, gimtoji kalba
	Ką reiškia gyventi ekologiškai?		
	Vanduo – gyvybės šaltinis		
	Kas teršia mūsų aplinką?		
	Vanduo – gyvybės šaltinis		
	Kas ta ekologija?	5-8	Biologija, fizika, chemija
	Kaip žmogus veikia aplinką		Biologija, fizika, chemija, geografija
	Vandens tarša, žemės tarša oro tarša		Biologija, fizika, chemija, geografija
	Kas sukuria daugiausia aplinkosaugos problemų? Gamtosaugininkų paskaita.	9-10	Visi mokomieji dalykai
	Atsinaujinantys energijos šaltiniai		Visi mokomieji dalykai
Žmogaus ekologinė niša. Oro, vandens, dirvožemio tarša ir apsauga	Biologija, fizika, chemija, geografija,		

		istorija
Žemė – mūsų visų namai		Rusų k., anglų k.
Gamtosauga		Rusų k., anglų k.
Ekologinės datos		Rusų k.
Globalinės mūsų amžiaus ekologinės problemos		Rusų k., anglų k., istorija, biologija
Šiukšlių rūšiavimas		Rusų k., anglų k.
Aplinkosauga prasideda namuose	7-10	Chemija, fizika, biologija
Vartotojiškos veiklos pasekmės		Fizika, užsienio k., istorija, biologija
Nykstančių rūšių globa (Lietuvos raudonoji knyga)	5-10	Gamta ir žmogus, biologija, anglų k.
Turizmas ir aplinkos apsauga		Anglų k., rusų k.
Šiuolaikinės technologijos ir jų įtaka aplinkai	9-10	Anglų k.
Kultūrų susilieėjimas ir sintezė. „Visuomenės vartotojiškumo, „sudaiktėjimo“, „Ekologinės miestų problemos“		Dailė, technologijos, anglų k.
Ekologinis turizmas; neįprasti kelionių maršrutai. Aplinką tausojantis keliavimas.	5-10	Anglų k., rusų k., biologija
Klimato kaita ir gamtos stichijos. Baltijos jūros regiono ekologinės problemos	7-10	Anglų k., biologija, geografija

	Visuotinis judėjimas prieš klimato kaitą; savanorystės veikla. Greta Thunberg	9-10	Anglų k.
	Ekologiniai prekių ženklai. Atsakingas vartojimas	8-10	Anglų k.
	Globalinės problemos. Gamta, mokslas, technika – draugai ar priešai?	9-10	Dorinis ugdymas (tikyba)
<u>2. Atliekų mažinimas</u>	Ekologiškų produktų ženklavimas.	1-4	Technologijos, pasaulio pažinimas
	Atliekų rūšiavimas.		
	Kaip elgiasi ekologas?		
	Antrinių žaliavų panaudojimas.		
	Atliekų rūšiavimas, irimas, sąvartynų naikinimas	5-8	Dorinis ugdymas, biologija, fizika, chemija, geografija, technologijos
	Šiukšlių ir šiukšlynų problema	5-10	Visi mokomieji dalykai
	Kaip žmonės teršia savo gyvenamąją aplinką?		Dorinis ugdymas, biologija
	Mechaninis rūšiavimas ir biologinis apdorojimas	9-10	Biologija
	Žmogaus elgesys ir aplinka	5-10	Dorinis ugdymas, pilietiškumo pagrindai
Atliekų kiekių mažinimo būdai: perdirbimas, pernaudojimas, kiekio mažinimas	9-10	Fizika, anglų k.	

	Kompiuterių atliekų tvarkymas		Informacinės technologijos
	Atliekų perdirbimas		Anglų k.
<u>3. Žmogaus ryšys su gamta</u>	Atsakomybė už gamtą.	1-10	Dorinis ugdymas, pasaulio pažinimas, lietuvių k., dailė, muzika
	Gamtos grožis		
	Miškų vaidmuo ir jų nykimo padariniai	5-8	Geografija, biologija
	Ką duoda žmogui miškas?		Geografija, biologija
	Gamtos grožis		Technologijos, biologija, lietuvių k., dailė, muzika
	Pranešimai, viešasis kalbėjimas ekologinės etikos sąsajų su lietuvių literatūra temomis.	9-10	Lietuvių kalba ir literatūra, informacinės technologijos, anglų k.
	Žemės ūkio pažanga: už ir prieš		Chemija, geografija, biologija, anglų k.
	Ekologinė ir gamtinė žemdirbystė		Biologija, geografija
	Gamtamokslinių pranešimų rengimas. Ekoverslo pagrindai.		Visi mokomieji dalykai
	NO DIG daržininkavimo metodas		Anglų k.
	Darnaus vystymosi, ekologinės etikos (lietuvių tautosaka, V.Krėvės apsakymas „Skerdžius“)		Lietuvių kalba ir literatūra
Darnaus vystymosi: pranešimai aplinkosaugos, pagarbos gyvybei, mokslo pažangos ir etikos temomis		Lietuvių kalba ir literatūra, dorinis ugdymas	

	Darnaus vystymosi: poveikio aplinkai vertinimo, tvarios miškininkystės temos (A.Baranausko ir kitų romantikų kūryba)		Lietuvių kalba ir literatūra
	Pažintis su Akmenės rajonu. Kelionės, turizmas, ekologiškos susisiekiimo priemonės		Rusų k, anglų k., kitų dalykų pamokos netradicinėje aplinkoje
	Senosios ir šiuolaikinės architektūros įtaka aplinkai		Dailė ir technologijos
	Tautodailės įtaka vizualiesiems reiškiniams. „Gyvybės medis“, „Lėkia“		Dailė
	Priimu pasaulį, žmogų, kaip Dievo dovanas		Dorinis ugdymas (tikyba), anglų k.
	Eksperimentai su žmonėmis, bandymai su gyvūnais.		Dorinis ugdymas (etika)
	Gamta lietuvių liaudies kūryboje	5-10	Lietuvių kalba ir literatūra
	Gamta ir lietuvis M. Katiliškio romane „Miškais ateina ruduo“. Just. Marcinkevičiaus lyrikoje	9-10	Lietuvių kalba ir literatūra
	Gamta ir žmogus K. Donelaičio , A. Baranausko , Maironio , Juozo Tumo – Vaižganto kūryboje		Lietuvių kalba ir literatūra
	Tradicinė pasaulio samprata. Pasaulio medis		Lietuvių kalba ir literatūra
<u>4. Sveikata ir saugi aplinka</u>	Maisto gaminimas, receptų analizavimas		Anglų k., technologijos
	Žmogaus kūnas ir jo dalys	5-10	Anglų k., biologija
	Maitinimosi įpročiai ir bendruomenės sveikata		Anglų k., technologijos, biologija

	Sportas ir kita laisvalaikio veikla; žalingi įpročiai	1-10	Biologija, fizinis ugdymas, anglų k., rusų k., pasaulio pažinimas
	Maistas, vanduo, mineralinės medžiagos, vitaminai	7-10	Chemija, biologija
	Sveikos mitybos taisyklės	5-10	Chemija, biologija, anglų k., rusų k.
	Sveika gyvensena: elektroninės cigaretės, jų žala		Klasių valandėlės, biologija
	Steroidų žala	9-10	Biologija
	Rūkymas: kas čia tokio, ar nieko tokio?	5-10	Klasių valandėlės
	Psichologinė sveikata. Patyčių ir smurto prevencija. Žalingų įpročių prevencinė veikla		Žmogaus sauga, klasių valandėlės
	Atsakingas elgesys su ugnimi, elektros prietaisais, cheminėmis medžiagomis, vaistais. Pagalba sau ir draugui nusideginus, susižeidus, apsipylus cheminėmis medžiagomis		Žmogaus sauga, chemija, fizika, biologija
	Tolerancija ir tapatumas - diskusijos organizavimas.	9-10	Anglų k.
	Ar esu sveikas savo kūnu ir dvasia?	5-10	Dorinis ugdymas (tikyba)
	Aplinkos poveikis sveikatai	1-10	Dorinis ugdymas, biologija
<u>4. Patirtinis mokymasis</u>	Klasės savitvarka		Klasės valandėlės
	Mokinių darbų parodos puošiant mokyklos erdves		Dailė, technologijos ir kt.
	Inkilų gaminimas		Technologijos

Mokyklos daržo, prieskonių lysvių kūrimas ir priežiūra		Klasės valandėlės
Fenologiniai stebėjimai		Pasaulio pažinimas, gamta ir žmogus, biologija
Dekoratyvinių kompozicijų projektavimas ir kūrimas	5-8	Biologija, informacinės technologijos
Miško maudynės/pojūčiai - praktinės veiklos miške		Anglų k.
Ekologinis projektas „Pradėk nuo savęs“	9-10	Rusų k.
Tiriamoji veikla: su oru, vandeniu, taršos šaltiniais. Dirbtinės ir natūralios medžiagos artimoje žmogaus aplinkoje. Stebėjimai ir tyrimai su medžiagomis, jų žaliavomis	8-10	Chemija, fizika, biologija
Kraštovaizdis. Kultūrinis kraštovaizdis, kūrimo būdai pasitelkiant IT	9-10	Geografija, Informacinės technologijos
Upcycling pavyzdžiai ir projektinė veikla		Anglų k.
Tyrimas, dokumentinio filmo analizė		Anglų k.
Šiuolaikinio meno (tradicinio ir modernaus) įvairovė		Dailė, technologijos
Kūrybinių stilių įvairovė. „Žemės menas“	5-10	Dailė, biologija
Vizualinės atminties lavinimas „Gamta dailės kūrinuose“		
Lygtys, lygčių sistemos (praktinio turinio uždaviniai su ekologija ir sveika gyvensena)	9-10	Matematika
Saugus elgesys einant į stadioną, bėgant nemindžioti žolynų	5-10	Fizinis ugdymas

Projektinė veikla „Cukraus kiekis gaiviuosiuose gėrimuose ir maisto produktuose“	7-10	Biologija
Lietuvių gyvenimas darnoje su gamta: šiandien ir senovėje		
Kūrybiniai mokinių gamtamoksliniai projektai ir jų pristatymai	5-10	Biologija, chemija, gamta ir žmogus, fizika
Dokumentikos peržiūra ir debatai		Anglų k.
Mokyklos lauko edukacinių erdvių kūrimas ir priežiūra.	<i>Veiklose dalyvauja visa mokyklos bendruomenė</i>	
Susitikimai su miškų urėdijos darbuotojais. Medelių sodinimo akcija.		
Vandens telkinių/pakrančių valymo akcija.		
Apsilankymas atliekų tvarkymo centre, susipažinimas su šiukšlių rūšiavimo technologija.		
Išvykos į gamtinius rezervatus ir kitas saugomas teritorijas.		
Teminiai fotografijų / piešinių konkursai.		
Šiukšlių rinkimo „maratonas“ - renkamos šiukšlės miestelyje ir aplink, sveriamas surinktas „turtas“ ir apdovanojami daugiausiai surinkę.		
„Mainų mugė“		

Apsilankymas žmogaus anatomijos muziejuje (Kaune)
Inaturalist programėlės naudojimas fiksuojant vietovės augalus ir gyvūnus. Floros ir faunos žemėlapių kūrimas.
Ekologiniai žygiai (planavimas, vykdymas).
Akcija „Darom“, mokyklos aplinkos tvarkymas, priežiūra.
Akcija „Baltasis badas“

Pastaba. *Prireikus, planas gali būti tobulinamas ir koreguojamas.*

ĮGYVENDINTOS PROGRAMOS ĮVERTINIMAS

Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo programos integravimo į ugdymo turinį 2022 metų plano įgyvendinimo sėkmingumo analizę atliks Akmenės rajono Kruopių pagrindinės mokyklos pokyčio įgyvendinimo darbo grupės nariai:

Gražina Karvelienė, Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyriausioji specialistė,
 Ernesta Adomaitienė, tėvų atstovas,
 Kristina Andruškienė, tėvų atstovas,
 Sandra Ažuolienė, tėvų atstovas,
 Rasa Statkuvienė, tėvų atstovas,
 Dainora Videikytė, mokyklos tarybos pirmininkė,
 Kristina Parnarauskienė, projektų organizatorė,
 Laima Zdanavičienė, projektų organizatorė,
 Laura Strumylaitė, socialinė pedagogė,
 Vaida Lydienė, ikimokyklinės ugdymo grupės mokytoja,
 Algimanta Liudaitė, anglų kalbos mokytoja,

Renatas Kateiva, fizinio ugdymo vyresnysis mokytojas,
Gintautė Damskienė, pradinio ugdymo mokytoja,
Svetlana Lukoševičienė, pradinio ugdymo vyresnioji mokytoja,
Reda Urbonienė, pradinio ugdymo vyresnioji mokytoja.